

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Περί ιδρύσεως Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την επωνυμία «Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας» με σκοπό «τη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, μέσω της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων (...)» (άρθρο 1).

Στο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής της 3.5.2010 (βλ. ν. 3845/2010, Παράρτημα ΙΙΙ, Κεφάλαιο ΙΙΙ. Οικονομικές Πολιτικές, σημ. Β.) η ελληνική κυβέρνηση και η Τράπεζα της Ελλάδος έθεσαν για τον χρηματοπιστωτικό τομέα, μεταξύ άλλων, και τον στόχο της εφαρμογής ενός νέου δικτύου ασφαλείας για τη διασφάλιση ενός υγιούς επιπέδου κεφαλαίου για τις τράπεζες και, κατά συνέπεια, τη βελτίωση των συνθηκών ώστε να στηριχθεί η πραγματική οικονομία. Οι πολιτικές επιλογές που τέθηκαν, προβλέπουν επίσης την ενίσχυση του δικτύου ασφαλείας με νομοθετικά μέτρα που σκοπούν στην αναδιάρθρωση των χρεών των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών (παρ. 19), την αύξηση της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος από την Τράπεζα της Ελλάδος (παρ. 20), τη διατήρηση της στενής συνεργασίας με τις εποπτικές αρχές των κρατών προέλευσης και των κρατών υποδοχής συμφώνως προς το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τη διασυννοριακή εποπτεία (παρ. 20) και την εντατικοποίηση της επικοινωνίας με τις ρυθμιστικές αρχές στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης αναφορικώς με τις εκτιμήσεις του κινδύνου και τα σχέδια έκτακτης ανάγκης για παροχή ρευστότητας (παρ. 21).

Η πρόοδος εφαρμογής των πολιτικών επιλογών παρακολουθείται μέσω τριμηνιαίων ποσοτικών κριτηρίων απόδοσης, καθώς και ενδεικτικών στόχων, διαρθρωτικών σημείων αναφοράς, αναθεωρήσεων του προγράμματος και ρητρών (παρ. 24 του Κεφαλαίου V. Παρακολούθηση του Προγράμματος, όπ.π.).

Εν προκειμένω, υπό τον κίνδυνο να επηρεασθεί αρνητικώς η κεφαλαιακή θέση των τραπεζών, η κυβέρνηση δεσμεύθηκε να θεσπίσει (μέχρι την 30.6.2010, ως σημείο αναφοράς), μέσω συγκεκριμένης νομοθεσίας και μετά από διαβούλευση με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ένα πλήρως ανεξάρτητο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (βλ. παρ. 17 του Κεφ. ΙΙΙ.Β. του ως άνω Παραρτήματος), με πρωταρχικό σκοπό τη διαφύλαξη της φερεγγυότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και της δυνατότητάς του να στηρίξει την ελληνική οικονομία (παρ. 18, όπ. π.. Βλ. και τους Διαρθρωτικούς στόχους για το τέλος Ιουνίου 2010, σημ. 1, όπ.π.).

Η σύσταση, εξ άλλου, ενός ανεξάρτητου Χρηματοπιστωτικού Ταμείου Σταθερότητας, με ισχυρή δομή διακυβέρνησης, για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων θεμάτων φερεγγυότητας και τη διαφύλαξη της ευρωστίας του χρηματοπιστωτικού τομέα, συγκαταλέγεται μεταξύ των ενεργειών για τον πρώτο απολογισμό -που τοποθετείται μέχρι το τέλος του δεύτερου τριμήνου 2010- ως προς τη ρύθμιση και την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα [σημ. 1.iii. του Μνημονίου Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής της 3.5.2010 που τίθεται ως Παράρτημα ΙV στον ν. 3845/2010 (εφεξής «το Μνημόνιο»)]. Η διασφάλιση της λειτουργικότητας του Ταμείου από την Τράπεζα της Ελλάδος και την κυβέρνηση περιλαμβάνεται στις ενέργειες για τη δεύτερη αξιολόγηση, με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης, το τέλος του τρίτου τριμήνου 2010 (σημ. 2.iii. του Μνημονίου). Τέλος, στο Παράρτημα 2, του Μνημονίου περιγράφονται τα γενικά χαρακτηριστικά του Ταμείου, το νομικό του καθεστώς, οι εξουσίες του, αναλύονται ορισμένα οργανωτικά ζητήματα και παρατίθενται τα κριτήρια για τη χορήγηση κεφαλαίου στα ιδρύματα. Ειδικότερα, ορίζεται ο σκοπός, η διάρκεια, η μορφή και ο τρόπος χρηματοδότησης του Ταμείου, και προβλέπονται η λειτουργία και η σύνθεση του διοικητικού του συμβουλίου, η θητεία, τα προσόντα και τα ασυμβίβαστα των μελών του διοικητικού του συμβουλίου (βλ. και παρ. 17 του Παραρτήματος ΙΙΙ, Κεφάλαιο ΙΙΙ.Β., στον ν. 3845/2010). Τα ανωτέρω συμπληρώνονται με τις προτεινόμενες διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4 και 5 του Νοχ. Στο Μνημόνιο, άλλωστε, προβλέπεται η περίπτωση της υποχρεωτικής συμμετοχής πιστωτικού ιδρύματος στη διαδικασία κεφαλαιακής του ενίσχυσης από το Ταμείο, τα κριτήρια για την αύξηση του κεφαλαίου του, ο

τρόπος κεφαλαιακής ενίσχυσης του μέσω της έκδοσης προνομιούχων μετοχών που θα καλύπτονται σε μετρητά από το Ταμείο και, σε επόμενο στάδιο, θα μετατρέπονται σε κοινές, και η εξαγορά των μετοχών από τα πιστωτικά ιδρύματα μετά από την παρέλευση πενταετίας, όπως προβλέπεται στα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του Νοχ. Ως προς τις εξουσίες του Ταμείου σημειώνεται ότι, κατά τη σχετική πρόβλεψη του Μνημονίου, ασκούνται υπό την επιφύλαξη τυχόν αρμοδιοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος και περιλαμβάνουν ενδεικτικώς την παροχή από την Τράπεζα της Ελλάδος κάθε πληροφορίας σχετικώς με τα πιστωτικά ιδρύματα η οποία είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση του σκοπού του, τον διορισμό μέλους στο διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος, την υποβολή σχεδίου του ιδρύματος, το δικαίωμα αρνησικυρίας (βέτο) σε αποφάσεις του ιδρύματος (επί θεμάτων επιχειρηματικής στρατηγικής, μισθοδοσίας, ρευστότητας και διαχείρισης ενεργητικού παθητικού, απόδοσης μερισμάτων κ.λπ.), τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του ιδρύματος, όπως ορίζει το εταιρικό δίκαιο, τη μετατροπή των προνομιούχων μετοχών σε κοινές, όταν το ίδρυμα αδυνατεί να καλύψει το ελάχιστο ύψος ιδίων κεφαλαίων, όπως ορίζει το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, ή ορισμένες οικονομικές απαιτήσεις που επιβάλλονται από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του ιδρύματος, καθώς και διαγνωστικές μελέτες και ειδικούς ελέγχους με τη βοήθεια εξωτερικών ελεγκτών, για να αξιολογείται η φερεγγυότητα του ιδρύματος, όταν το Ταμείο κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο. Μαζί με την Τράπεζα της Ελλάδος το Ταμείο θα νομιμοποιείται, τέλος, για τη μέγιστη δυνατή ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών που ορίζει η κοινοτική νομοθεσία. Αντίστοιχες ρυθμίσεις περιλαμβάνονται στα άρθρα 6, 9, 10 και 11 του Νοχ. Ως προς τα κριτήρια για την αύξηση κεφαλαίου, το Μνημόνιο παραπέμπει στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί εγκρίσεως της κρατικής ενίσχυσης με τη λήψη μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας (αριθμός ενίσχυσης N 560/2008, ΕΕ C 125/5.6.2009, σελ. 6. Βλ. και επόμενες αποφάσεις με αριθμό αναφοράς ενίσχυσης N 504/2009, ΕΕ C 264/6.11.2009, σελ. 5, και N 690/2009, ΕΕ C 57/9.3.2010, σελ. 6, με τις οποίες εγκρίθηκε η τροποποίηση και η παράταση της ισχύος των μέτρων, και την απόφαση με αριθμό αναφοράς ενίσχυσης N 163/2010, ΕΕ C 166/25.6.2010, σελ. 2, με την οποία αυξήθηκε το συνολικό ύψος της επιτρεπόμενης ενίσχυσης προς τα πιστωτικά ιδρύματα), ενώ απαιτεί ταυτοχρόνως την εκπόνηση σχεδίων αναδιάρθρωσης των ιδρυμάτων συμφώνως προς τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και την -εν τέλει- έγκρισή τους από την Επιτροπή. Στις αντίστοιχες διατάξεις του Νοχ (άρθρο 6 παρ. 4-9) θεσπίζεται το κανονιστικό πλαίσιο των σχεδίων αναδιάρθρωσης. Το Μνημόνιο, τέλος, κάνει λόγο για την περίπτωση αδυναμίας έγκαιρης συγκε-

ντρωσης από τα πιστωτικά ιδρύματα επιπρόσθετων κεφαλαίων για να αποπληρώσουν το Ταμείο, οπότε θα εφαρμόζεται σχέδιο αναδιάρθρωσης τους υπό την αιγίδα του Ταμείου, κατ' εφαρμογήν των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων (βλ. και παρ. 18 του Παραρτήματος III, Κεφάλαιο III.B., στον ν. 3845/2010).

Το Νοσχ περιλαμβάνει, επιπλέον, ρυθμίσεις σχετικώς με τα οικονομικά αποτελέσματα, τις οικονομικές καταστάσεις, τον εσωτερικό έλεγχο και φορολογικές απαλλαγές του Ταμείου (άρθρα 12 - 15 του Νοσχ), και διατάξεις που θεσπίζουν, μεταξύ άλλων, την απαγόρευση απασχόλησης σε πιστωτικά ιδρύματα των μελών του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου και του προσωπικού του για ορισμένο χρονικό διάστημα, και καθιερώνουν το αστικώς ανεύθυνο των ανωτέρω προσώπων έναντι τρίτων για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, πλην περιπτώσεων δόλου ή βαριάς αμέλειας (άρθρο 16).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοσχ

1. Επί του άρθρου 3 παρ. 1

Με την προτεινόμενη παράγραφο ορίζεται ότι το κεφάλαιο του Ταμείου «καλύπτεται σταδιακά από το Ελληνικό Δημόσιο και ενσωματώνεται σε τίτλους, οι οποίοι δεν είναι μεταβιβάσιμοι μέχρι τη λήξη της ... διάρκειας του Ταμείου». Παρατηρείται ότι, κατά το Μνημόνιο, «η νομική δομή του Ταμείου θα επιτρέπει την ιδιωτική συμμετοχή».

2. Επί του άρθρου 3 παρ. 4

Συμφώνως προς την παρ. 4 του άρθρου 3 Νοσχ «Το κεφάλαιο και τα διαθέσιμα του Ταμείου δύνανται να επενδύονται μόνο σε καταθέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, απαγορευομένης οποιασδήποτε άλλης μορφής επένδυσης.» Δεδομένου ότι σκοπός του Ταμείου είναι, ακριβώς, η συμμετοχή σε αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου των πιστωτικών ιδρυμάτων που δεν διαθέτουν την απαραίτητη κεφαλαιακή επάρκεια, η διατύπωση της ανωτέρω διάταξης παρίσταται ανακριβής. Θα έπρεπε, ενδεχομένως, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 7 και 9, το κεφάλαιο και τα διαθέσιμα του Ταμείου δύνανται να επενδύονται μόνο σε καταθέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.»

3. Επί του άρθρου 4 παρ. 2

α) Συμφώνως προς την περ. α' της προτεινόμενης παραγράφου, ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι και δύο μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου «επιλέγονται από τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος». Με την περ. β' της προτεινόμενης παραγράφου προβλέπεται περαιτέ-

ρω ότι «ο διορισμός και των επτά (7) μελών του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισηγήσεως του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος...». Παρατηρείται ότι το Μνημόνιο ορίζει ότι «το Ταμείο θα διοικείται από ένα διοικητικό συμβούλιο, αποτελούμενο από έναν επικεφαλής, έναν εκτελεστικό διευθυντή και τρεις διευθυντές που θα ορίζονται από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ...».

β) Συμφώνως προς την περ. γ' της προτεινόμενης παραγράφου, «στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου καλούνται και συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας (1) εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ένας (1) εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, μαζί με τους αναπληρωτές τους, που ορίζονται από τα οικεία όργανα. Εφόσον εκλήθησαν νομίμως, ... η τυχόν απουσία των εκπροσώπων αυτών, όσο και των αναπληρωτών τους, δεν επηρεάζει τη νόμιμη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου». Εντούτοις, συμφώνως προς το τελευταίο εδάφιο της περ. α' της προτεινόμενης παραγράφου 7 του ίδιου άρθρου, «σε κάθε περίπτωση η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ισοδυναμεί με απόφασή του, ακόμη κι αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση». Υπό το φως των ανωτέρω θα ήταν ενδεχομένως χρήσιμο να διευκρινισθεί εάν οι αποφάσεις που λαμβάνονται με την κατάρτιση και την υπογραφή του πρακτικού από όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι έγκυρες ανεξαρτήτως της νόμιμης πρόσκλησης των εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

4. Επί του άρθρου 4 παρ. 5

Συμφώνως προς την προτεινόμενη παράγραφο, «τα μη ex officio μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου μπορούν να απωλέσουν την ιδιότητά τους και πριν από τη λήξη της θητείας του, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, εφόσον τους απαγγέλθηκε κατηγορία, η καταδίκη για την οποία συνιστά κώλυμα διορισμού στο δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων ..., καθώς και για σπουδαίο λόγο, συνιστάμενο ιδίως σε αντικειμενική αδυναμία ή πλημμελή άσκηση των καθηκόντων τους, απόκρυψη ή ψευδή δήλωση περί της συνδρομής ασυμβιβάστου ή παραβίαση του καθήκοντος εχεμύθειας». Σημειώνεται ότι στην αντίστοιχη ρύθμιση του Μνημονίου ορίζεται ότι μέλος του Διοικητικού συμβουλίου «ανακαλείται υποχρεωτικά μόνο κατόπιν σχετικής απόφασης ελληνικού δικαστηρίου μετά από αίτημα είτε του Διοικητή της ΤτΕ είτε του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου όταν (1) δεν είναι πλέον ικανός να ανταποκρίνεται στα απαιτούμενα καθήκοντα της θέσης του ή (2) κριθεί ένοχος για σοβαρή παράνομη συμπεριφορά».

5. Επί του άρθρου 7 παρ. 2

Με την προτεινόμενη παράγραφο ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η προθεσμία για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης που θα εγκρίνει την αύξηση του κεφαλαίου η οποία θα καλυφθεί με την έκδοση προνομιούχων μετοχών στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης κεφαλαιακής ενίσχυσης από το Ταμείο «συντέμνεται στο ένα τρίτο των προθεσμιών που προβλέπονται στον κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει». Συναφώς παρατηρείται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 5 παρ. 1 της Οδηγίας 2007/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2007 «σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών», εταιρείες των οποίων οι μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά δημοσιεύουν την πρόσκληση για σύγκληση της γενικής συνέλευσης των μετόχων «το αργότερο την εικοστή πρώτη ημέρα πριν από την ημέρα της συνέλευσης».

6. Επί του άρθρου 8

Με την προτεινόμενη παράγραφο 1 ορίζεται ότι οι προνομιούχες μετοχές που εκδίδουν τα πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης κεφαλαιακής ενίσχυσης από το Ταμείο «εξαγοράζονται στο σύνολό τους από το πιστωτικό ίδρυμα μετά πάροδο πέντε ετών ή και ενωρίτερα, κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος. Ως τιμή εξαγοράς των μετοχών καθορίζεται η υψηλότερη μεταξύ της τιμής διάθεσης (πλέον μη καταβληθέντων απαιτητών μερισμάτων) και της τιμής κατά το χρόνο λήψης της απόφασης για σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης προς εξαγορά των μετοχών». Παρατηρείται ότι, κατά το Μνημόνιο, «το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να εξαγοράσει τις προνομιούχες μετοχές στο ίδιο ποσό με αυτό που επενδύθηκε αρχικά σε αυτό».

Με την προτεινόμενη παράγραφο 2 προβλέπεται ότι «σε περίπτωση παρέλευσης της πενταετίας χωρίς να έχει εν των μεταξύ ολοκληρωθεί η εξαγορά των προνομιούχων μετοχών από το πιστωτικό ίδρυμα, επιβάλλεται σωρευτική ετήσια προσαύξηση σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της κατά το άρθρο 10 παράγραφος 2» του Νσχ απόδοσης. Πρέπει ενδεχομένως, να διευκρινισθεί εάν η σωρευτική ετήσια προσαύξηση θα ανατρέχει στον χρόνο έκδοσης των προνομιούχων μετοχών ή θα επιβάλλεται μόνο για το χρονικό διάστημα μετά την πάροδο της πενταετίας από την έκδοσή τους.

7. Επί του άρθρου 9 παρ. 1

Με την προτεινόμενη παράγραφο ορίζεται ότι οι προνομιούχες μετοχές μετατρέπονται σε κοινές εφόσον: (α) δεν επιτυγχάνονται συγκεκριμένοι στόχοι του σχεδίου αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένου αυτού για το ύ-

ψος της κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος, ή (β) δεν πληρούνται το γενικό ελάχιστο όριο του δείκτη για τα Βασικά Ίδια Κεφάλαια του πιστωτικού ιδρύματος ή του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας βάσει του άρθρου 28 του ν. 3601/2007 και της Π.Δ.Τ.Ε. 2595/2007. Παρατηρείται ότι η σχετική ρύθμιση του Μνημονίου αναφέρει πως εάν μετά την πάροδο πενταετίας οι προνομιούχες μετοχές «δεν μπορούν να επανακτηθούν γιατί δεν καλύπτονται τα κριτήρια κεφαλαιακής επάρκειας, οι προνομιούχες μετοχές πρέπει να μετατραπούν σε κοινές μετοχές». Υπό το φως των ανωτέρω θα ήταν ίσως σκόπιμο να διευκρινισθεί εάν υφίσταται υποχρέωση μετατροπής των προνομιούχων μετοχών σε κοινές στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κριτήρια κεφαλαιακής επάρκειας θα πάψουν να ικανοποιούνται λόγω της εξαγοράς, κατά το άρθρο 8 του Νοσχ, μέρους ή του συνόλου των προνομιούχων μετοχών.

8. Επί του άρθρου 9 παρ. 2

Με την προτεινόμενη παράγραφο ορίζεται ότι η τιμή μετατροπής των προνομιούχων μετοχών σε κοινές προσδιορίζεται, κατά τον χρόνο παροχής της κεφαλαιακής ενίσχυσης, βάσει της τιμής διάθεσης των προνομιούχων μετοχών, όπως αυτή καθορίζεται από το Ταμείο και το πιστωτικό ίδρυμα λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων των ελεγκτικών εταιρειών, «κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 7 για την εύλογη ή την εμπορική αξία της μετοχής, όπως αυτή διαμορφώνεται χωρίς τη στήριξη ή τη δυνατότητα στήριξης του πιστωτικού ιδρύματος από το Ελληνικό Δημόσιο, το Ταμείο ή την Τράπεζα της Ελλάδος εκτός του πλαισίου των πράξεων του Ευρωσυστήματος και σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ακολουθούμενων πρακτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί κρατικών ενισχύσεων». Παρατηρείται ότι, ως προς το ζήτημα αυτό, το Μνημόνιο προβλέπει ότι «η νομοθεσία θέσπισης του Ταμείου» αφενός, «θα εξειδικεύει περαιτέρω μια αντικειμενική διαδικασία που θα ακολουθείται για τις τιμές μετατροπής» και, αφετέρου, ότι η διαδικασία αυτή θα λαμβάνει υπόψη και «τα νομικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα των μετόχων».

9. Επί του άρθρου 10 παρ. 2

Με την προτεινόμενη παράγραφο ορίζεται ότι «οι προνομιούχες αυτές μετοχές παρέχουν δικαίωμα μη σωρευτικής απόδοσης, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση του Ταμείου, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ε. περί κρατικών ενισχύσεων και τις σχετικές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής». Συναφώς παρατηρείται ότι το Μνημόνιο ορίζει πως η, βάσει των κανόνων της αγοράς, μη σωρευτική απόδοση μπορεί να είναι είτε 10% (κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην Απόφαση της Επιτροπής Ν 560/19-11-2008) είτε μεταξύ 7% και 9,3%, αναλόγως προς το «προφίλ κινδύνου του πιστωτικού ι-

δρύματος και την ποιότητα του κεφαλαίου, ενώ το κεφάλαιο πρώτης βαθμίδας (tier 1) για βασικά υγιή πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει κανονικά να αποζημιώνεται με όχι λιγότερο από 9%». Αυτόνοητο, εξ άλλου, είναι ότι το ύψος της απόδοσης των προνομιούχων μετοχών θα εγκρίνεται στο πλαίσιο της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του πιστωτικού ιδρύματος κατά το άρθρο 7 παρ. 2 του Νσχ, η οποία, λογικώς, θα έπεται της ως άνω απόφασης του Ταμείου.

10. Επί του άρθρου 10 παρ. 3 και 5

Με τις προτεινόμενες παραγράφους 3 και 5 ορίζεται ότι οι προνομιούχες μετοχές του άρθρου 7 του Νσχ παρέχουν στο Ταμείο το δικαίωμα συμμετοχής στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος, με ένα πρόσθετο μέλος ως εκπρόσωπο του Ταμείου, ο οποίος έχει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον η απόφαση αυτή «δύνата να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος (όπως επιχειρηματική στρατηγική, διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού - Παθητικού κ.λπ.)». Παρατηρείται ότι, λαμβανομένου υπόψη του εξαιρετικού χαρακτήρα της ανωτέρω προτεινόμενης ρύθμισης, η οποία παρεκκλίνει από το κοινό δίκαιο (κ.ν. 2190/1920) και τις καταστατικές ρυθμίσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, η απαρίθμηση των περιπτώσεων κατά τις οποίες παρέχεται το ως άνω δικαίωμα αρνησικυρίας θα πρέπει, προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, να είναι αποκλειστική και όχι ενδεικτική.

11. Επί των άρθρων 10 παρ. 9, και 15

Με την προτεινόμενη παράγραφο 9 του άρθρου 10 ορίζεται ότι «σε περίπτωση εκκαθάρισης του πιστωτικού ιδρύματος, το Ταμείο, ως μέτοχος, ικανοποιείται από το προϊόν εκκαθάρισης προνομιακά έναντι όλων των άλλων μετόχων, περιλαμβανομένου του Δημοσίου ως δικαιούχου των προνομιούχων μετοχών του ν. 3723/2008». Επίσης, με το άρθρο 15 του Νσχ ορίζεται ότι «το Ταμείο απολαμβάνει [ορθότερα, «απολαύει»] όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών ατελειών του Δημοσίου, απαλλασσόμενο από την καταβολή άμεσων ή έμμεσων φόρων, εισφορών υπέρ τρίτων και τελών οποιασδήποτε φύσης, εξαιρουμένου του ΦΠΑ». Παρατηρείται ότι το ως άνω προνομιακό καθεστώς του οποίου απολαύει το Ταμείο δεν τελεί, ενδεχομένως, σε απόλυτη αρμονία με τον χαρακτήρα του Ταμείου ως ν.π.ι.δ. με «αμιγώς ιδιωτικό χαρακτήρα» (βλ. άρθρα 1 και 16 παρ. 2 του Νσχ), ο οποίος δικαιολογεί και τη μη υπαγωγή του στον δημόσιο τομέα. Εξ άλλου, η εκ του νόμου προνομιακή ικανοποίησή του έναντι όλων των άλλων μετόχων από το

προϊόν της εκκαθάρισης του πιστωτικού ιδρύματος συνιστά διακριτική μεταχείριση σε βάρος των λοιπών μετόχων, η οποία όμως αξιολογείται υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας ενόψει του γενικού οικονομικού συμφέροντος που εξυπηρετεί το Ταμείο.

12. Επί του άρθρου 16 παρ. 3

Συμφώνως προς την προτεινόμενη παράγραφο, «τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου δεν μπορούν να απασχοληθούν σε πιστωτικά ιδρύματα για δυο έτη, μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας τους. Αντίστοιχη απαγόρευση υφίσταται και για το προσωπικό του Ταμείου, που ισχύει για έξι μήνες από τη λήξη των συμβάσεών τους». Αν και δεν αναφέρεται ρητώς στην αιτιολογική έκθεση, η διάταξη προφανώς σκοπεί στην αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων. Στο μέτρο που τα συγκεκριμένα πρόσωπα θα έχουν πρόσβαση σε σημαντικό αριθμό αρχείων των πιστωτικών ιδρυμάτων, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για λόγους πληρότητας της ρύθμισης, να προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης του ως άνω ασυμβιβάστου, ιδίως στις περιπτώσεις που η απασχόληση των εν λόγω προσώπων γίνεται σε πιστωτικό ίδρυμα της αλλοδαπής.

Αθήνα, 9.7.2010

Οι εισηγητές
 Δημήτριος Βασιλείου
 Γεωργία Μακροπούλου
 Γεώργιος Φωτόπουλος
 Ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
 Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
 Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
 Επ. Καθηγητής
 του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
 Επιστημονικών Μελετών
 Αστέρης Πλιάκος
 Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
 Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
 Κώστας Μαυριάς
 Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών